

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **07 Ocak 2026**

Sayı: **15991**

38594

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ay. Dr. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

12 Eylül askeri darbesinin Türkiye'de ağır insan hakları ihlallerinin simgesi hâline gelmiş mekânlarından biri olan Diyarbakır E Tipi Cezaevi, 2022 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'na devredilmiş ve 2023 itibarıyla müzeye dönüştürülmesi amacıyla restorasyon çalışmaları başlatılmıştır. Cezaevinin birinci ve ikinci etap restorasyon ihalelerinin "davet usulü" ile gerçekleştirildiği; her iki ihalenin de farklı şirket isimleri kullanılsa da aynı aileye ait kişi veya şirketlere verildiği ifade edilmektedir. İlk etap ihalesini alan PERGE Restorasyon adlı şirketi kuran kişi C. Z 'dir (şirket daha sonra devredilmiştir). İlk etap şantiye şefi olarak görev yapan kişinin ise S. Z olduğu kayıtlara geçmiştir. İkinci etap ihalesini alan FİMAŞ Yapı adlı şirketin sahibi de S. Z 'dir. Her iki şirketin adreslerinin yalnızca kapı numarası dışında aynı olduğu, kapı numaralarına göre ise şirketlerin yan yana faaliyet gösterdiği belirtilmektedir. Kamu kaynağı kullanılan restorasyon projelerinde "davet usulü" ihale, şeffaflık ve rekabet ilkeleri bakımından yoğun tartışmaları beraberinde getirmektedir. Diyarbakır Cezaevi gibi toplumsal hafızada ağır bir yere sahip bir yapının dönüştürülmesine ilişkin ihalelerde şeffaflık düzeyinin en üstte tutulması zorunludur.

Bu çerçevede Adalet Bakanlığı'nın cezaevinin devri ve gözetimi açısından sorumluluk alanına giren konularda kamuoyu adına açıklama yapması gerekmektedir.

1. Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığı'na devredildiği 2022 yılı öncesinde, cezaevinin müzeye dönüştürülmesi kararına yönelik olarak Adalet Bakanlığı bünyesinde herhangi bir fizibilite çalışması yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
2. Cezaevinin devrine ilişkin 11 Ekim 2022 tarihli protokolün içeriği kamuoyuyla neden paylaşılmamıştır? Protokolün tam metninin yayımlanmaması için hukuki bir engel var mıdır?
3. Diyarbakır Cezaevi'nin müze yapılması kararında Adalet Bakanlığı'nın rolü nedir? Bakanlığınız, restorasyonun planlanması veya ihale süreçlerinin belirlenmesinde bir görüş bildirmiş midir?
4. Restorasyon ihalelerinin "davet usulü" ile yapılması hakkında Bakanlığınızın bilgisi, değerlendirmesi veya itirazı olmuş mudur?
5. PERGE Restorasyon ve FİMAŞ Yapı adlı şirketlerin aynı aileye mensup kişiler tarafından kurulduğu veya işletildiği iddiası Bakanlığınızca araştırılmış mıdır?
6. Diyarbakır Cezaevi'nin restorasyon süreci başlamadan önce, yapının fiziksel durumu, işkence izleri, tarihi deliller ve hafıza niteliği taşıyan bölümlerine ilişkin koruma amaçlı envanter çalışması yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu çalışma hangi uzmanlar tarafından hazırlanmıştır?

7. Restorasyon sırasında cezaevinin işkence ve hak ihlallerine ilişkin delil niteliği taşıyan bölümlerinin korunmasına yönelik bir denetim mekanizması kurulmuş mudur?
8. Cezaevi devredildikten sonra Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen veya desteklenen herhangi bir hafıza çalışması, mağdur ailelerle istişare süreci ya da akademik çalışma var mıdır?
9. Diyarbakır Cezaevi'nin müzeye dönüştürülmesi sırasında, 12 Eylül mağdurlarının, insan hakları örgütlerinin veya bağımsız uzmanların görüşlerinin dikkate alınmasını sağlayacak bir mekanizma öngörülmüş müdür?
10. Restorasyon süreci tamamlandığında müzenin içeriği ve işlevi konusunda Adalet Bakanlığı'nın bir katkısı, önerisi veya yönlendirmesi olacak mıdır?